Kontrollutvalget i Nes kommune
MØTEPROTOKOLL

Møte dato/tid	Tirsdag 28. november 2017, kl. 09.00 – 14.00
Møtested	Møterom «Teknisk», Kommunehuset på Nes
Medlemmer/varamedlemmer til stede i møtet	Leder Bård Heio, nestleder Magne Medgard medlem Lars Brattested
Forfall	
Andre til stede i møtet	Ordfører Tore Haraldseth, under sin orientering og sak 16/2017 Revisjonssjef Åge Sandsengen, Kommunerevisjon IKS Revisor Gry L. Engelstad, Kommunerevisjon IKS, under Drøf.sak A Økonomisjef Ole Jørgen Hallingstad, under Drøft.sak A Journalist fra Hallingdølen, under orient. fra ordfører og sak 16/2017
Sekretariat	Hanne Heen Wengen
Behandlet saker	16-21/2017
DAGSORDEN:	

SAKER TIL BEHANDLING:		
16/2017		Kommunerevisjon IKS - Eierskap/Regionrådet
17/2017		Retningslinjer for, og bruk av, næringsfond
18/2017		Forebygging av korrupsjon og sort økonomi
19/2017		Perioderapportering til formannskap og kommunestyre
20/2017		Oppfølging av temaliste i Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll
21/2017		Henvendelse fra Helge Rustand, videresendt av Frode Aaslid

DRØFTINGS- OG ORIENTERINGSSAKER:
A. Regnskapsrevisors fokusområde for regnskapet 2017

Innkallingen og sakslisten:
K-utvalgsleder innledet møtet med gjennomgang av innkalling og saksliste.
K-utvalgsleder ønsket å ta opp en henvendelse fra Helge Rustand, innsendt av Frode Aaslid, som sak i møtet.
K-utvalget vedtok enstemmig å sette opp henvendelsen som egen sak i dagens møte.
K-utvalget godkjente innkallingen og sakslisten.

Protokoll godkjenning og signering:
Protokoll fra møtet 19.10.2017 ble formelt godkjent og signert.

Orientering fra ordfører:
Ordfører orienterte kort om bl.a.:

- **Politikk og administrasjon**
  - Arbeidet har gitt resultater. Det har allerede blitt en bedre kultur på denne korte tiden etter vedtak i k-utvalget og kommunestyret.
  - De ansatte og ledelsen føler at kommunikasjonen er bedre og at det er en bedre «drive» nå enn tidligere.
  - K-utvalget og revisjonen har gjort en god jobb.
- **Budsjett**
  - Budsjettarbeidet blir vanskeligere fremover, da inntekter reduseres.
  - Skatten på høyspentledninger blir beholdt i statsbudsjettet og re-taksering skal gjennomføres.
  - Det blir bortfall av skatt på verker og bruk, men dette utgjør ikke så store summer i Nes.
- **Byggeprosjekt og felles rettssenter**
  - Det jobbes med byggeplaner for utvidelse av Kommunehuset som skal inneholde bl.a. kontor til administrasjonen, bibliotek og et felles rettssenter.
  - Et felles rettssenter vil på sikt kunne gi mange nye arbeidsplasser.
  - Det er store investeringer i en tøff tid, men man velger å satse.
  - Det er satt av kr. 70 millioner inkl. moms til prosjektet i budsjettet.

Orientering fra rådmann:
Utgår da rådmann ikke hadde anledning til å delta.

Sak 16/2017	**Kommunerevisjon IKS - Eierskap/Regionrådet**

Dokumenter:

Saksopplysninger:
I den senere tid har det vært flere medieoppslag vedr. Kommunerevisjon IKS, samt Hol og Flå sin utmeldelse av selskapet, henholdsvis 25. og 26. oktober 2017.

Regionrådet har hatt diskutert revisjonen under «Eventuelt» i juni-møtet og et utvalg ble satt til å vurdere fremtidig eierskap.
I september har Regionrådet «Revisjon» som sak i to tilfeller, møteprotokollen for 05.09.2017 forteller at revisjonen var drøftet, men saken ble utsatt til neste møte.
I møte 29.09.2017 ble møtet lukket under «Revisjon»-saken. Iflg. protokoll ble Regionrådet orientert om saken.

Kontrollutvalgene i Nes, Gol, Hemsedal og Ål ser med bekymring på måten prosessen har blitt gjennomført av ordførerne i Hallingdal.
Prosessen har ikke fulgt de rette kanalene, hvor bl.a. kommunikasjon med styreformann, styret og representantskap ikke er gjennomført.

Det er k-utvalget som skal innstille til kommunestyret på valg av revisjonsordning jf paragraf 16 i forskrift om k-utvalg.

Kontrollutvalget i Nes inviterer ordføreren til møtet og anmoder om en redegjørelse av flg.:

- Hvorfor har ordførerne unnlatt å føre dialog med styreformann, styre og representantskap?
- Hvorfor er temaet blitt hemmeligholdt for kommunestyrene, formannskapene og kontrollutvalgene?
- Hva har vært Regionrådet sin rolle i saken?
- Hvordan er eierskapsrollen håndtert av ordførerne i kollegium Regionrådet?

Forslag til vedtak:

Behandling/vurdering i møtet:
Ordfører kommenterte at han ikke kunne redegjøre for andre kommuner i saken.
Kun for Nes - selv om saken vedr. Kommunerevisjon IKS og eierskap ikke har vært en sak i Nes kommune.
Ordfører orienterte kort om bl.a. følgende:

- Det har kun har vært en dialog med ordførere. Styreleder kontaktet ordfører i Hol for å avtale et møte, dette møtet ble det ikke noe av.
- 2 ordførere i Hallingdal har etter-gått revisjonen og revisjonssjefen, og de fant flere saker som det stilles kritikk til.
- I møtet i Regionrådet 29.09.2017 informerte de to ordførerne om hva de hadde funnet. Mye av dette har fremkommet i media.
- Det er uheldig at den andre parten ikke har blitt gitt mulighet til å svare på kritikken.
- Alle kommunene har tatt egne avgjørelser i saken.
- Regionrådet lager saksopplysninger, til vanlig er det daglig leders ansvar.
- Det er ikke misnøye med revisjonens arbeid eller kompetanse.

Saken ble drøftet av møtedeltakerne og bl.a. følgende fremkom:

- K-utvalget var kritiske til at verken styre eller representantskap i Kommunerevisjon IKS har blitt brukt som de styringsverktøyene de er. K-utvalget synes det er underlig at ingen av ordførerne i Hallingdal eller leder av Regionrådet har sett at dette ikke er korrekt fremgangsmåte med tanke på styring av IKS selskaper.
- Saksutredningen i regi av ordførere i Regionrådet synes å være ensrettet i denne saken. Utredningen omhandler ikke noe om hvorfor man har felles revisjon, hva kan være de negative sidene/positive siden med å selge seg ut av Kommunerevisjon IKS og hvorfor man skal samarbeide videre med felles revisjon, kun om kritikkverdige forhold med revisjonen/revisjonssjefen.
- Hvis det blir avdekket kritikkverdige forhold vedr. revisjonssjefen, så skulle ordførerne i kollegium og eiere ha kontaktet styreformannen/styret, der dette burde ha vært behandlet som en personalsak.
- Selv om ikke det ikke har vært en sak i Nes, så har ordfører vært tilstede i møtene i Regionrådet. At Nes mener at kritikken ikke har blitt besvart av den andre parten burde vært et tema i møtet.
- Det er noe uklart for k-utvalget hvem som er ansvarlig for innstilling, utredning og kvalitets-sikring av saker til Regionrådet generelt, og hvordan denne saken ble en sak for Regionrådet.
- K-utvalget mener denne prosessen har vært både uryddig og hatt feil saksgang.

- Nes kommune er medeier i flere interkommunale selskaper, og styringsprosessene må være ryddige og klare for å unngå lignende situasjoner i fremtiden.
- Eierhåndtering påvirker bl.a. omdømme og arbeidsmiljø.

Vedtak:
Enstemmig vedtas:

Kontrollutvalget i Nes har god erfaring med, og sterk tillit til kommunens revisjonsselskap, Kommunerevisjon IKS.
Vedrørende Regionrådets sak "Revisjon" er K-utvalget kritisk til både prosess og saksgang, og ønsker derfor en full gjennomgang av saken.
Før k-utvalget beslutter hvordan en gjennomgang skal gjøres, ønskes informasjon fra styret i Kommunerevisjon IKS om hvordan saken er behandlet, og evt. hvordan styret mener den burde vært behandlet.
Denne informasjonen ønsker vi før vårt neste møte den 18.12.2017.
Til dette møtet ønsker k-utvalget også informasjon fra ordfører om hvordan denne saken ble en sak for Regionrådet, og hvem som har ansvaret for å forberede og kvalitetssikre saker til Regionrådet.

Sak 17/2017	**Retningslinjer for, og bruk av, næringsfond**

Dokumenter:

Saksopplysninger:
Kontrollutvalget anmoder rådmannen om å redegjøre for, og fortrinnsvis dokumentere:

1. Fondets størrelse pr. 31.12.2016 og fra hvor tilføres det midler til fondet.
2. Forskrift for bruk av fondet.
3. Oversikt over vedtatte tilskudd fra næringsfondet.
4. Skriftlig bekreftelse på at vedtakene er i samsvar med forskrift og en vurdering av om tilskuddet bidrar til næringsutvikling.

Rådmann må påregne at kontrollutvalget og revisjonen vil drøfte saken/stille oppfølgingsspørsmål til rådmannen i møtet.

Forslag til vedtak:

Behandling/vurdering i møtet:

Vedtak:
Enstemmig vedtas:

Saken utsettes til neste møte 18. desember 2017.

Sak 18/2017	Forebygging av korrupsjon og sort økonomi

Dokumenter:

Saksopplysninger:
Forebygging av korrupsjon og sort økonomi er viktig tema for offentlig sektor med store budsjett innen spesielt bygg- og anleggsektoren. Kommuner som har blitt utsatt for korrupsjon har tradisjonelt opplevd dette innen drift og investering på områdene vedlikehold og bygg- og anlegg.

Viktige tiltak for å forebygging dette i kommunen kan være å sette temaene på dagsorden og påse nødvendig internkontroll på aktuelle områder.

Kontrollutvalget anmoder rådmannen om en redegjørelse på hvordan internkontrollen i kommunen forebygger korrupsjon og sort økonomi, herunder bl.a.:

1. Hvordan sikres at utgifter på bygg, anlegg m.m. faktisk vedrører og er gyldig for kommunen?

2. Større anbud innen bygg og anlegg inngås som delanbud, hovedentreprise med flere tilleggs-anbud eller f.eks. totalentreprise med flere underleverandører. Hvordan sikrer kommunen at leveranser er fullstendig i samsvar med anbud på bl.a. mengde, pris og kvalitet?

3. Ved større anbud blir det også bestilt tilleggsarbeid. Hvordan sikrer kommunen at tilleggsarbeid tildeles etter lov om offentlig anskaffelser og til konkurransedyktige priser og ikke tjenester fra nærstående o.l.?

Rådmann må påregne at kontrollutvalget og revisjonen vil drøfte saken/stille oppfølgingsspørsmål til rådmannen i møtet.

Forslag til vedtak:
Kontrollutvalget tar rådmannens redegjørelse til orientering.

Behandling/vurdering i møtet:

Vedtak:
Enstemmig vedtas:
Saken utsettes til neste møte 18. desember 2017.

Sak 19/2017	Perioderapportering til formannskap og kommunestyre

Dokumenter:

Saksopplysninger:
Kontrollutvalget anmoder rådmannen om å:
1. orientere om sin perioderapportering til formannskap og kommunestyre.
2. legge frem sin perioderapportering til formannskap og kommunestyre, herunder også formannskapets/kommunestyrets vedtak.

Rådmann må påregne at kontrollutvalget og revisjonen vil drøfte saken/stille oppfølgingsspørsmål til rådmannen i møtet.

Forslag til vedtak:
Kontrollutvalget tar rådmannens orientering til etterretning.

Behandling/vurdering i møtet:

Vedtak:
Enstemmig vedtas:
Saken utsettes til neste møte 18. desember 2017.

Sak 20/2017	Oppfølging av temaliste i Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll

Dokumenter:
Temaliste for kontroll- og tilsynsarbeid,
jf. Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll 2016-2020

Saksopplysninger:
Kontrollutvalget skal føre tilsyn med forvaltningen på vegne av kommunestyret, jf. forskrift om kontrollutvalg § 4. Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter kommunestyret er konstituert, legge frem en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for vedtak i kommunestyret, jf. forskrift om kontrollutvalg

§§ 10 og 13. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra en risiko- og vesentlighetsvurdering, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

- Forvaltningsrevisjon innebærer en systematisk vurdering av kommunens økonomi, produktivitet og måloppnåelse ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger, jf. forskrift om revisjon § 7.
- Selskapskontroll kan foretas i selskaper som er heleid av kommuner. Selskapskontroll kan innbefatte kontroll med at de om utøver kommunens eierinteresser gjør det i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll) og/eller gjennomgang av driften (forvaltningsrevisjon), jf. forskrift om kontrollutvalg § 14.

Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll beskriver hvordan kontroll- og tilsynsarbeidet i Hallingdal er tenkt gjennomført i fireårsperioden 2016-2020, men bør oppdateres årlig.

K-utvalget i Nes kommune behandlet planen som sak 16/2016 i møte 13.09.2016.
Planens pkt. III og IV, på side 3 og 4, inneholder temalisten hvor det fremkommer temaer kontrollutvalget vil følge opp i sitt arbeid, årlig eller i valgperioden.

I dagens møte:
Temalisten er moden for den årlige gjennomgangen og oppdateringen.
K-utvalget bør vurdere eventuelle endringer listen ift eksisterende temaer og tillegg av nye, både under pkt. 3 og 4.

Kontrollutvalget inviterer ordfører og rådmann til dagens møte for å redegjøre for områder de mener det er høy risiko for vesentlige kritikkverdige forhold.

I vedlagte temaliste fremkommer datoene de ulike temaene har blitt behandlet i k-utvalget, frem til d.d.

Forslag til vedtak:

Behandling/vurdering i møtet:

Vedtak:
Enstemmig vedtas:
Saken utsettes til neste møte 18. desember 2017.

Sak 21/2017	Henvendelse fra Helge Rustand, videresendt av Frode Aaslid

Dokumenter:

Saksopplysninger:
Kontrollutvalget har mottatt e-post fra Helge Rustand, datert 20.11.2017, videresendt av Frode Aaslid 20.11.2017.
Vedlagt mailen følger Buskerud Fylkeskommune sin »Sluttrapport fra kontroll av tilskudds-forvaltningen i jord- og skogbruket i Nes kommune, 1. juli 2014.

Mailen fra H. Rustand inneholder kun en henvisning til side 9, merknad 7 i vedlagte rapport.
Se utklipp fra rapporten og merknaden i sin helhet under:

«Merknad 7 – SMIL – inhabilitet ved attestasjon av utbetaling og inndragning av tilskudd
Fakta: Jordbrukssjefens mor har levert to søknader i 2009. Søknadene er behandlet av sideordnet kollega. Attestasjon av utbetaling (saldokort) er undertegnet av jordbrukssjefen.
Regelverk: Forvaltningsloven § 6. Se også rundskriv nr. 23/2012 kapittel 8.1 om habilitet.
Vurdering: Habilitet skal vurderes strengt i søknadssammenheng. Det er kommunen selv som må avgjøre habilitet i hver enkelt sak. I tilfeller hvor det kan reises spørsmål om en saksbehandlers eller leders habilitet, bør det framgå av sakens dokumenter at spørsmålet er vurdert og hva konklusjonen ble.
Konklusjon: Nes kommune bør ha spesielt fokus på dette ved gjennomgangen av delegasjonsreglementet.»

Forslag til vedtak:
Ingen

Behandling/vurdering i møtet:
Kontrollutvalget drøftet henvendelsen og fylkesmannens merknad.

Vedtak:
Enstemmig vedtas:
Kontrollutvalget finner ikke å overprøve fylkesmannens vurdering og konklusjon av saken.

Drøftings- og orienteringssaker:

A. Regnskapsrevisors fokusområde for regnskapet 2017

Orientering fra regnskapsrevisor Gry L. Engelsen på hva som er fokusområdet på kommuneregnskapet, dvs. risiko og hva det ikke fokuseres på.

Kontrollutvalget skal påse at revisors merknader, i form av revisjonsbrev og –beretning, til regnskapet blir fulgt opp i kommunen.

Revisor foretok en gjennomgang og forklaring av fokus- og risikoområder ved revisjon, som bl.a.:

- Revisjonsressursene rettes i hovedsak mot områder som i størst grad forventes å inneholde vesentlig feilinformasjon, uansett om dette skyldes mislighold eller feil.

- Revisjonen planlegges nøye for å kunne utføres mest mulig effektivt.
- Det lages en revisjonsstrategi ut i fra en risikovurdering for hvert enkelt området, hvor risikoområder defineres med lav, middel og høy risiko. Området med lav risiko legges det lite ressurser i.
- Kommunens internkontroller vektlegges.

Fokusområder i 2017:

- **Lønnsområdet** – 60 % av kommunens utgifter
  - Endringer fast lønn er anvist
  - Formelle krav til reiseregninger
  - Lønn/utgifter rådmann og ordfører
- **Innkjøpsområdet** (utgifter)
  - Alle utgifter gyldige pga. attestasjon-anvisning
  - Skille drift og investering
  - Mva behandling
- **Inntektsområdet**
  - Vesentlige inntekter – Skatt og rammetilskudd
  - Tester og vurderer rutinene for fullstendighet på gebyr fra byggesak
  - Egenbetaling for opphold på sjukeheimen
  - Barnehage, SFO, omsorgsboliger osv.

Revisjonen kvalitetssikres gjennom interne og eksterne kontroller.

Revisjonen fører løpende revisjon gjennom året og avsluttes med godkjenning av kommunens årsregnskap.

Annet:
- Neste møte:
- Saker neste møte:
- Skjema møtegodtgjørelse: Alle medlemmer har fått utdelt skjema i møtet

Nes, 28.11.2017

_____	_____	_____
Bård Heio	Magne Medgard	Lars Brattested
leder	*nestleder*	*medlem*

Møteprotokollen er sendt: Utvalgsmedlemmer, ordfører, rådmann, Nes kommune, Kommunerevisjonen IKS